

Muuratun tulisijan

käyttöönotto ja lämmitysohjeet

Muuraustyön valmistuttua tulisija on jätettävä suuluukut ja pellit kokonaan auki 2-3 päiväksi, jotta laasti kovettuvat. Sen jälkeen aloitetaan tulisijan kuivaaminen. Hyvä keino on sijoittaa tuhkapeeseen lamppu, jonka lämpö aiheuttaa virtauksen savupiippuun. Nyt suuluukku on kiinni, mutta savupelti auki. Tämä vaihe kestää 1-2 viikkoa, olosuhteista riippuen. Mikäli on kosteaa ja kylmää, voidaan kuivauksen apuna käyttää lämpöpuhallinta.

TÄNÄ AIKANA EI TULISIJAAN SAA SYTYTTÄÄ TULTA.

Kuivausjakson jälkeen aloitetaan tulisijan varovainen lämmitys. Tulisijassa poltetaan pieni puumäärä kerrallaan pari kolme kertaa päivässä viikon ajan. Puumäärää suurennetaan vähitellen ja savupelti pidetään koko ajan auki. Liian kova ja äkillinen lämmitys voi aiheuttaa tulisijan vaurioitumisen!

Tulisijan lämmitysohjeet

Muuratut tulisijat ovat useimmiten kuorellisia tulisijoja, jotka ovat suunniteltu

Ja ihan oikeasti: Koirat ja kissat viihtyvät hyvin tulisijan lämmössä. Muuraaja: Muurarimestari Juhani Rusanen.

erityisesti pientalojen lämmitystarpeita ajatellen. Niiden hyötysuhde on erittäin hyvä - tutkimusten mukaan 80-85 %. Kuoritakan pintalämpötila pysyy aina miellyttävän alhaisena, 40-60 °C asteessa. Sydänmuurina toimivan kuorellisen takan teho on tyypillisesti noin 2 kW, mikä vastaa normaalikokoisen pientalon lämmitystarvetta suurimman osan vuotta. Kylmänä aikana tulisija toimii tasapainossa talon lämmitysjärjestelmän kanssa muodostaen hallitun pohjatehon, joka vähentää muun lämmitystehon

osuutta.

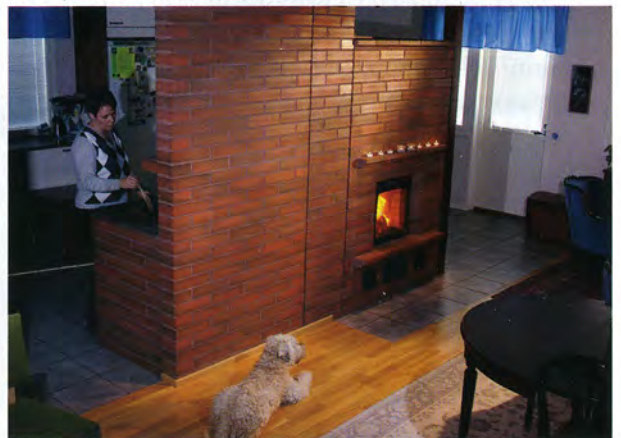
Oikealla lämmitystavalla tulisijan luovuttama lämpö hyödynnetään tehokkaasti ja välttyään ylimääräisiltä tuuletuksilta. Kuorellisen tulisijan massiivinen rakenne luovuttaa lämmön ympäristöönsä tasaisesti ja pitkään - 48 tunnin jälkeen lämmitysteho voi olla vielä noin 1 kW. Korkeatehoisilla, kevyillä tulisijoilla lämmönluovutus aika jää lyhyeksi, jopa neljäsosaan massiivisen tulisijan lämmönluovutusajasta.

Muuratut tulisijat ovat suunniteltu

Puhtaaksimuurattu takka-liesi-leivinuunikonaisuus, jonka äärellä viihtyy koko perhe.

Punatiilestä puhtaaksimuurattu takka-hella-leivinuuni olohuoneen puolelta. Muuraaja Muurarimestari Taisto Kosonen.

käytettäväksi suuluukut suljettuina, sillä etenkin kaasupalon aikana avonaisten suuluukkujen kautta tulipesään tulee liikaa palamista jäädyttävää ilmaa ja tulisija ja savukanavat nokeentuvat.

Lämmitys

Aseta kuivat, mielellään tasakokoiset halot tulipesään pitkälleen siten, että pilkkeet jäävät harvempaan helpon syttymisen ja tasaisen palamisen aikaansaamiseksi. Leivinuunissa puut ladotaan uunin etuosaan. Tarvittaessa puut asetetaan pystyyn.

Kun tuli sytytetään avataan ensin pellit. Sytykkeet, pieni määrä puutikkuja ja tuohta, asetetaan puitten päälle. Puiden syttyä säädetään ilmantulo siten, että noin kaksi kolmannesta ilmasta ohjataan tuhkapesän luukun kautta ja loput suuluukkujen yläreunan ilma-aukkojen kautta. Palamisen aikana tulee tarpeetonta kohentamista ja suuluukkujen avaamista välttää, jotta palamistapahtuma etenee häiriöttä.

Palon loppuvaiheessa, hiilipalon aikana, rajoitetaan paloilmän määrää sulkemalla suuluukkujen ilmanaukot ja vasta kun tuli on melkein loppuunpalanut, suoritetaan kohennus siten, että koko kerros palaa loppuun tasaisesti. Palamisen päätyttyä pellit pidetään noin kymmenen minuutin ajan hieman raollaan, jotta kaikki häkä poistuu savuhormiin. Vasta kun hiillos on täysin tummunut, voidaan pellit sulkea kokonaan.

Muuratuissa tulisijoissa tulee polttaa vain kaksi pesällistä peräkkäin. Energialoudellisesti parhaaseen tulokseen päästään polttamalla mahdollinen kolmas pesällinen vasta 3-4 tunnin kuluttua edellisestä pesällisestä. Näin lämpö pääsee tasaantumaan takan eri osiin ja rakenteet pystyvät tehokkaasti varaamaan poltosta syntyvän energian. Lämmityskauden aikana takan peruslämpö tulisi pitää yllä polttamalla ainakin pieni pesällinen joka toinen päivä.

Polttopuut

Hyvää polttopuuta ovat esimerkiksi ylivuotiset, kesän ja talven yli varastoidut ja kuivatut puut. Tulipesässä puitten ja suuluukun lasin väliin tulisi jäädä noin 10 cm:n väli.

Koivupuu ei räisky takassa

Kiiltävä paperi (mm. jotkut aikakauslehdet) palaa huonosti ja tuhkaa jää paljon. Vie tällainen paperi paperinkeräykseen.

Muurarimestari Juhani Rusanen antaa asiakkaalle aina myös tulisijan käyttöopastuksen.

Paperia ei tule myöskään polttaa nipuissa koska tällöin se ei pala kunnolla.

Uusi tulisija

Uuden muuratun tulisijan tulee saada kuivua valmistuttuaan. Aluksi sitoutuvat laastit pari päivää. Sen jälkeen voi tulisijaa alkaa kuivata, esimerkiksi sijoittamalla tuhkapesään lamppu. Kosteissa suhteissa voi kuivumista edesauttaa lämpöpuhaltimella. Tämä, noin viikon mittaisen vaiheen aikana savupelti pidetään auki.

Lämmittäminen aloitetaan varovasti siten että ensiksi poltetaan vain pieniä tulia noin kahden, kolmen tunnin välein. Varsinaista kuumaksi lämmittämistä ei saa suorittaa ennen kuin tulisija on läpeensä kuiva. Tulisija, jossa on käytetty valumasuja alkulämmitetään vielä varovaisemmin. Tehdasvalmisteisten tulisijojen asennus-, käyttö- ja hoito-ohjeet on luettava huolella ja niiden ohjeita noudatettava. Jos tulisija on ollut pitkään käyttämättä, on syytä tarkistuttaa asiantuntijalla sen ja hormin paloturvallisuus.

Tulisijan ollessa taipuvainen savuttamaan kannattaa nuohousluukussa polttaa tuppoo sanomalehteä tai tuohta kunnes hormissa oleva ilma lämpenee ja veto käynnistyy. Kylmillään olleen tulisijan lämmittäminen on aloitettava varovasti ja hitaasti, ettei nopea lämpölaajeneminen riko tulisijan rakenteita.

Sytyttäminen

Sytykkeeksi sopivat parhaiten lastut, pienet puut ja tuohti, myös sanomalehtipaperi kelpaa. Mikäli talossa on alipainetta aiheuttavia laitteita kuten keittiötuuletin, keskuspolynimuri, lämmöntalteenotto-laite

tai muu vastaava alipainetta aiheuttava ne on kytkettävä sytytyshetkellä pois heikoissa veto-olosuhteissa.

Puiden kannattaa olla tasamittaisia ja uivia. Puut asetellaan tulipesään ensimmäisessä pesällisessä harvaan, jotta ne syttyisivät helposti ja palaisivat tasaisesti. Sytykkeet asetetaan panoksen päälle.

Kaasupalon aikana säädetään tuhkapesän- ja takkaluukun säätöjen avulla toisioilmän määrää siten että palaminen on reipasta, mutta ei rajua. Tarpeetonta hiilien ja puiden kohentamista vältetään.

Hiilipalon aikana suljetaan toisioilma. Kun tuli on melkein loppuun palanut ja lämmittäminen on tarkoitus lopettaa suoritetaan kohentaminen, jotta koko pesällinen palaa loppuun tasaisesti ja täydellisesti.

Häkä

Häkä on vaarallista. Siksi peltiä ei suljeta jos tulisijassa on vielä palamatonta puuta tai sinisellä liekillä palava hiillos.

Tuhka

Tuhka saattaa olla kuumaa vielä vuorokaudenkin jälkeen lämmittämisestä ja joukossa voi olla hehkuviakin hiiliä. Sen vuoksi sitä ei pidä laittaa palavien roskien tms. joukkoon ellei ole varma tuhkan viileydestä.

Lisätietoja: www.tulisijat.info
Kuvat: Harri Anttila